

2



AL DEN SNAK OM BALANCE

Der er behov for en grundlæggende diskussion om, hvilke balancer landsplanlægningen skal sikre.
Side 3

UD TIL KANTEN

Landdistrikterne er skuffede over regeringens landsplanudspil, men har landdistrikterne selv et troværdigt bud på fremtiden?
Side 4

PLANLOVENS SVÆRVÆGTER

Lokalplanen er planlovens sværvægter. Kan den bruges i forhold til dagens parcelhusområder? Ribe har et bud.
Side 6

ET SPØRGSMÅL OM PLANLÆGNING

Miljøministeren ser ikke noget problem i at placere golfbaner i kystzonen. Måske vil han også ophæve forbudet mod flere sommerhuse?
Side 8

PLANLÆGNING ER POLITIK

I Børkop har man erkendt, at man ikke kan det hele. Derfor har man valgt at være det nærrereative område i Trekantområdet.
Side 10

DEBAT

Salg af almene boliger, motorvej ved Silkeborg og forandring af planlægningen.
Side 12

PLANDANMARK

Anmeldelser, kort nyt og kalender
Side 14



Redaktion

Ole Damsgård (ansv.)
Mads Uldall

Redaktionsadresse

Dansk Byplanlaboratorium
Nørregade 36
1165 København K
Tlf.: 33 13 72 81
Fax: 33 14 34 35
Mail: db@byplanlab.dk

Forlag og ekspedition

Arkitektens Forlag
Tlf.: 32 83 69 00
Fax: 32 83 69 40
Mail: eksp@arkfo.dk

Årsabonnement i 2003

180 kr. incl. moms og forsendelse i Danmark

Annoncer

Morten Herforth,
Jette Haxthausen,
Lone Andersen
(annoncebestilling:
la@arkfo.dk)

Layout

Isabel Sandra Duckett

Repro + tryk

Arco Grafisk A/S

ISSN

1602-9038

BYPLANNYT udkommer med seks numre om året

Signerede artikler står for forfatterens regning, usignerede for den ansvarshavende redaktørs regning

BYPLANNYT nr. 2 / 2003 (1. årgang)

DET NATURVIDENSKABELIGE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET



Master i Integreret Planlægning

Ny masteruddannelse på Københavns Universitet

Har du prøvet rammestyring og funktionel arbejdsopdeling? Vil du i stedet have integration mellem faglighed, akademisk analyse og praksis? Så er Master i Integreret Planlægning noget for dig.

Få ny teoretisk og metodisk indsigt og opnå et kompetenceløft, der omfatter hele den moderne integrerede planlægningsproces. Få den fordybelse som dagligdagen ikke tillader.

Master i Integreret Planlægning tematiserer bla:

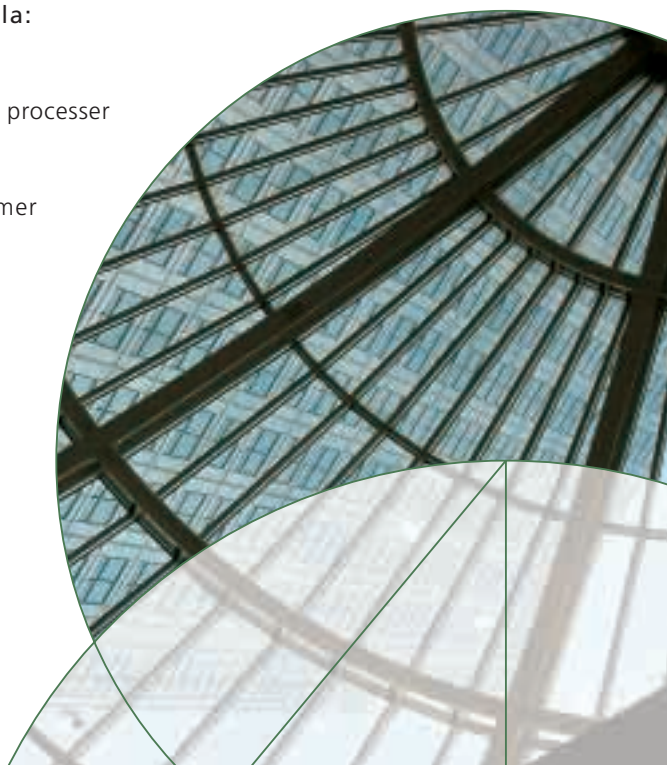
- tværfaglige planproblemer
- netværks- og projektorienteret planlægning
- sammenhæng mellem samfunds- og naturmæssige processer

Uddannelsen henvender sig til beslutningstagere, sagsbehandlere og andre aktører der løser problemer relateret til fysisk planlægning og forvaltning.

Uddannelsen er normeret til et årsværk og tilrettelagt som deltidsstudium så du kan passe dit fuldtidsarbejde ved siden af. Prisen for hele uddannelsen er 95.000 kr.

Første hold starter 1. september 2003

Besøg www.geogr.ku.dk/master eller kontakt uddannelseskoordinator lektor Sten Engelstoft på tlf. 35 32 25 65 hvis du vil vide mere.



LEDER

AL DEN SNAK OM

BALANCE

Skuffelsen var til at tage at føle på i landdistriktskredse, da regeringens forslag til Landsplanredegørelse blev offentliggjort. De løfter, som landdistrikterne med debatoplægget „Et Danmark i balance“ var sat i udsigt, blev ikke indfriet i forslaget.

I sidste nummer af BYPLAN giver Dennis Lund forslaget en mindst lige så ublid behandling, men ud fra den stik modsatte grundholdning. Balancesynspunktet udtrykker – efter Dennis Lunds opfattelse, mere klæbrig velvillighed end skraphed. Der er ingen fremtid i balancegang. Vend tilbage til 1960'ernes landsplan med det store H i modificeret udgave, skriver han.

Dette ændrer ikke ved det faktum, at Danmark efter mange års udligning nu er på vej mod et mere geografisk opsplittet samfund. Et faktum, som er veldokumenteret, og som gang på gang blev påpeget af kommunerne på miljøministerens rundrejse i forbindelse med landsplanredegørelsen.

Man kan spørge om ubalancen ikke blot er et uundgåeligt resultat af den økonomiske udvikling og den førte statslige politik? Man kan videre spørge om ubalance i sig selv er skidt eller godt? Og hvor meget vi er villige til at betale for, at de sidste 10% af landet har samme vilkår som resten af os?

Landdistriktsfolkene foreslår flere ressourcer til landdistrikterne og udflytning af statslige arbejdspladser. Argumentet er, at landdistrikterne rummer ressourcer og livskvalitet, som resten af samfundet kan have glæde af. Men kun få tror vel, at egnsudviklingsstøtte i traditionel forstand vil have nogen varig effekt.

Et andet og mindst lige så relevant spørgsmål er, om de store byer ikke også har balanceproblemer, både internt og byerne imellem? Hvad med Ålborg og Odense, er de ikke allerede ved at blive hægtet af udviklingen? Ikke mindst her ville det være ønskeligt med en grundlæggende diskussion om, hvilke balancer der er vigtige set fra et nationalt synspunkt, hvilke handlemuligheder der er og hvordan der skal prioriteres?

Selvom miljøministeren gang på gang har slået fast, at regeringen ønsker balance, og at landets store byer er vigtige for landet som helhed, så giver Landsplanredegørelsen ikke mange fingerpeg om, hvad det er for handlinger staten planlægger at iværksætte.

Regeringen har udskudt sit egentlige udspil til offentliggørelsen af vækststrategien i løbet af marts måned. I sig selv lover denne faseforskydning ikke godt for den fremtidige koordinering mellem statens økonomiske og fysiske planlægning.

Ole Damsgård

UD TIL KAN TTE

„Regeringens debatoplæg der kom for et år siden havde en meget flot overskrift – *Et Danmark i balance*. Målsætningen var, at der skal skabes gode og ligelige levevilkår, uanset hvor i landet man bor.

I forslaget til Landsplanredegørelse, der er kommet nu, er der ikke ret meget overbevisende, som kan bidrage til en udvikling hvor Danmark kommer mere i balance. Der analyseres meget, problemer trækkes frem, der skrives om planlægningen, som skal forenkles og fornyes – og det er glædeligt. Men planlægning og rammebetingelser alene skaber ikke nye arbejdspladser i landdistrikterne. Efter min mening vil overflytning af zonelovskompetencen til kommunerne ikke give én eneste ny arbejdsplads i Ringkjøbing Amt.”



Med disse manende ord trak amtsborgmester Knud Munk Nielsen, Ringkjøbing Amt, problemstillingen op set fra udkant-områdernes side. Det skete på en konference den 27. januar arrangeret af Center for Forskning og Udvikling i Landdistrikter og Dansk Byplanlaboratorium.

Generelt for mange af deltagerne – ikke mindst politikerne – stod skuffelsen tykt i luften. Debatoplægget fra januar 2002 havde spændt forventningerne højt. Udsagn som „Der skal være økonomisk vækst og forbedringer for den enkelte, uanset hvor i landet man lever” og „Regeringen vil tilstræbe, at den regionale udvikling på lang sigt fører til mindre ulighed i service, beskæftigelse og økonomiske vilkår i regionerne” gav håb om, at der nu skulle sættes kraftigt ind for at sprede og fordele væksten og velstanden.

Men hvad har regeringen så at byde på? Efter deltagerens mening er det ikke meget. Spørgsmålet er, om man overhovedet kan forestille sig en statslig indsats der batter?

En række temaer var oppe at vende i løbet af konferencen:

Sammenhængen mellem regionalpolitikken og landdistriktspolitikken.

Det er især landdistrikterne i de svagest udviklede amter, der har problemer, f.eks. i Storstrøms-, Sønderjyllands- og Ringkjøbing Amter og på Bornholm. Ifølge amtsborgmesteren i Ringkjøbing Amt kan landdis-

N



trikterne kun styrkes ved at styrke den samlede region.

Krav om nye arbejdspladser.

De traditionelle arbejdspladser i landdistrikterne er ved at forsvinde. Det gælder inden for landbrug, fiskeri, håndværk, handel og traditionel industri. Og de nye iværksættere findes først og fremmest i de store bysamfund. Landdistrikter i de store byers opland kan være attraktive bosætningssteder. Men det er ikke en tilfredsstillende udvikling. Der skal derfor skabes vækstmuligheder for nye arbejdspladser inden for f.eks. forædlings- og videnbaserede virksomheder.

Sundhedssektoren og uddannelsessektoren er vigtige lokaliseringsfaktorer.

Sygehusene har givet mange arbejdspladser til tyndt befolkede områder. Spørgsmålet er, om de negative konsekvenser for lokal-samfundene, når de små sygehuse lukkes, er større end de økonomiske besparelser på sygehusdriften.

Uddannelsesstederne er vigtige både som arbejdspladser for veluddannede og som en mulighed for at fastholde og tiltrække unge. Det giver mulighed for en opkvalificering af den lokale arbejdskraft.

Den manglende sammenhæng mellem de statslige sektorpolitikker.

Den sammenhængende tænkning og tvær-

sektorielle samarbejde som bl.a. Landsplan-redegørelsen efterlyser er mindst talt fraværende på det statslige niveau. Der savnes en statslig helhedstænkning i forhold til den regionale udvikling. Der omstruktureres og nedlægges stillinger på den ene side, mens der gives støtte og snakkes om afbalanceret udvikling på den anden side.

Udkantområderne skal forfordes.

En vigtig konklusion fra flere af deltagerne var, at staten må gå aktivt ind og forfordes udkantområderne. Nogle ville tilbage til den gamle egnsudviklingsstøtte (som mig bekendt ikke havde nogen særlig effekt), andre talte for bl.a. en målrettet tilførsel af forskning og uddannelse.

Udvalgsformand Annelise Molin fra Bornholms Regionskommune foreslog en særlig tværministeriel task force, som kunne arbejde sammenhængende og målrettet med landdistrikternes problemer.

De statslige udmeldinger på konferencen var nærmest undvigende, og der var ingen løfter om storstilede statslige indsatser til fordel for udkantområderne. *Samarbejde på tværs, hjælp til selvhjælp og konkurrencedygtighed* var nogle af nøgleordene.

Tilbage sidder man med blandede følelser. Er den igangværende udvikling ikke et uundgåeligt resultat af den økonomiske udvikling og den førte statslige politik, som

især kommer de største bysamfund til gavn? Vil den erhvervsstruktur og den bykultur, vi nu ser vokse frem ikke netop understøtte den udvikling, yderligere hvor „de store bliver større og de små bliver mindre“, som det også blev sagt på konferencen? Vil den kraftige udbygning af det overordnede vejnet med motorveje ud i alle hjørnerne ikke netop understøtte udviklingen mod bosætning på landet og arbejdspladser og service i byerne? Ligger vi ikke som vi har redt?

Jeg er bange for det. Og jeg tvivler på, at staten kan eller vil modarbejde denne udvikling med en styrke, så det kan mærkes.

Hvis der skal ske synlige forandringer, må de som så mange gange før komme nedfra. Og her må de kulturelle og miljøbevidste ildsjæle finde sammen med de lokale iværksættere i nogle slagkraftige alliancer.

Sjovt nok tror jeg, at de kommende kommunesammenlægninger kan understøtte sådanne alliancer. De svage områder har brug for stærke kommuner med overskud til en fornuftig landdistriktspolitik. Men det kræver en sej lokalpolitisk kamp. Og støtten ovenfra bliver næppe iøjnefaldende.

Niels Helberg,
sociolog og planlægningsrådgiver

Lokalplanen er planlovens sværvægter, men hvordan kan den bruges i forhold til dagens parcelhusområder? Erling Sonne har, som erfaren lokalplanlægger i Ribe, brugt en del år på at lære lokalplanværktøjets væsen at kende. Hvad kan man og hvad kan man ikke med en lokalplan?

PLANLOVENS SVÆRVÆGTER

Vibeke Meyling: Hvordan vil du karakterisere lokalplanen, hvad kan man med den og hvad kan man ikke?

Erling Sonne: Lokalplanen er planlovens sværvægter. Det er den plan, der har størst direkte betydning for borgeren.

Lokalplanens styrke er, at den lægger nogle længerevarende rammer og sikrer en planlægningsintensiv ud i fremtiden. Lokalplanen kan sikre, den kan styre og den kan regulere og den er næsten det eneste sted, hvor man inddrager folk pr. lov. Ok det gør man også i kommuneplanen men ikke så direkte.

Lokalplanens begrænsning er, at den er et passivt planlægningsredskab. Den får ikke ting til at ske. Hvis vi f. eks. ønsker, at der skal ske noget ude i vore landsbyer og så laver en lokalplan for en boligudstyknings, så sker der ikke nødvendigvis noget.

Lokalplanen kan sikre en række forhold, f. eks. at når der bliver bygget, så sker det inden for nogle retningslinjer, men den kan ikke skabe udvikling.

Hvad er dine erfaringer med lokalplanværktøjet?

Da jeg var grøn planlægger, var der i planlæggerkredse den holdning, at man med en lokalplan kunne planlægge det miljø, man ønskede. Vi udarbejdede f. eks. en lokalplan for et boligområde til individuel opførelse, hvor vi ønskede at skabe et købstadslignende miljø. En lang række meget detaljerede bestemmelser skulle sikre, at området kom til at se ud som en købstad med huse ud til vejen osv. Resultatet blev, at vi måtte dispensere og dispensere, for der var ingen der ønskede at bygge, som vi havde tænkt.

Efterfølgende har vi så revideret vores opfattelse af, hvordan man kan skabe kvalitet i områder med individuelt opførte huse. Vi har erkendt at det for mange mennesker er en stor kvalitet selv at kunne disponere på egen grund. Med det som udgangspunkt har vi så valgt at regulere på en anden måde, på vejstrukturen, på vejenes udformning og indretning og det grønne. Der er grøfter i stedet for kantsten, ingen fortove, allébeplantning osv. I den gamle lokalplan regulerede vi meget på folks gøren og ladden indenfor den enkelte parcel, i den nye plan har vi reguleret meget på rammerne, så det er rammerne der skaber helheden og kvaliteten.

Du mener altså ikke, at man skal bruge bebyggelsesregulerende bestemmelser til dagens parcelhusområder?

Bebyggelsesregulerende bestemmelser skal bruges med stor omtanke. De skal være meget gennemtænkte og enkle og man skal se sine politikere dybt i øjnene, for politikerne skal være klar over, hvad det er de siger ja til. I et andet område, var det eneste vi besluttede at regulere, at tagene skulle være af røde vingeteg. Vi fandt, at det var vigtigt i forhold til nærheden til, og udsigten fra Domkirken.

Det er vigtigt at regulere det, der er væsentligt i forhold til stedet og at regulere det, man har mulighed for at holde fast på og at gøre en forskel, med noget som har betydning. Politikerne skal også kunne se, at der er en mening med lokalplanlægningen.

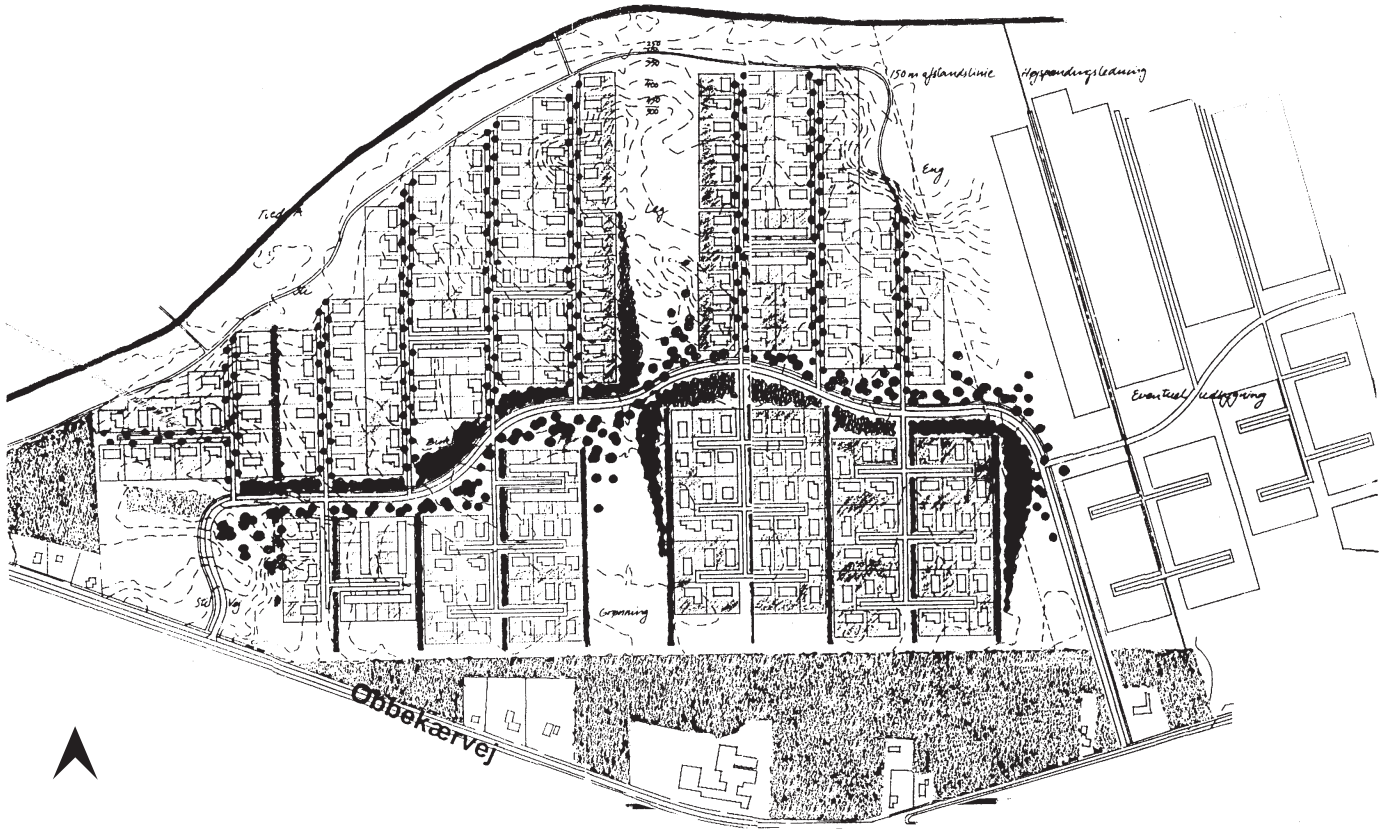
Da du på et kursus i Byplanlaboratoriet fortalte om lokalplanen for et nyt boligområde i

Tved, hvor I ikke regulerer bebyggelsen, var der mange der mente, at det var en falliterklæring at planlægge på den måde. Men når I bygger inde i den eksisterende by, så regulerer I jo. Spørgsmålet er så, hvad der er det vigtigste at regulere?

I forhold til den gamle middelalderby er vi nok de hårdeste i hele landet, for her er det nødvendigt. Den historiske bykerne er unik både i dansk og i international sammenhæng. Her har vi en forpligtigelse til at holde fast i vores historiske by. Her regulerer vi f. eks. på sprossetykkelse og kitfalsens skråning. Men vi arbejder f. eks. slet ikke med bebyggelsesprocenter. I den gamle by arbejder vi med volumener. Vi arbejder med en typisk husdybde på mellem 8 og 9 meter og altså ikke 12 meter. Hvis bygherren beklager sig over, at der kun er mulighed for at bygge 90 m² og så ønsker at 'trække en skuffe ud' på bagsiden til en stor vinterhave, så har vi et forslag som tager udgangspunkt i den gamle måde at bygge på med sidehus og baghus. Hvis proportioner og volumen er i orden, så er vi ligeglade med bebyggelsesprocenter.

Men tilbage til de nye boligområder, så kan man altså sige, at det stort set ikke nytter noget med bebyggelsesregulerende bestemmelser i forhold til dagens typeløs. Helheden og kvaliteten må skabes ved hjælp af det landskabelige. Hvis man vil have reel indflydelse på arkitekturen, så kan man kun få det ved at lave en samlet bebyggelse.

Da jeg var nyuddannet, lavede jeg en udstyknings til tæt-lav bebyggelse med grunde på 400m². I dag kan vi ikke sælge grunde på 700m² i Ribe, nu skal de være mellem



Illustrationsskitse for nyt boligområde i Tved.

1200 og 1300m². Men om fem år kan det have ændret sig. Vores lokalplan er derfor modulopdelt, så den både kan rumme individuelle bebyggelser på store grunde og – hvis der bliver behov for det – samlede bebyggelser, samtidig med at vi fastholder den overordnede struktur. I planen er der indbygget en fleksibilitet, så den ikke kun egner sig til dagens parcelhuse.

Når man i dag planlægger boligområder med dagens typehuse, er svaret så, at man planlægger området så grønt som muligt, så man mere eller mindre får skjult den bebyggelse, som man ikke kan regulere?

Det er klart, at vi med beplantningen kommer til at bløde det hele lidt op. De store alléer vil gøre oplevelsen af bebyggelsen lidt diffus. Når man får tonet de værste fejltagelser ned, vil det enkelte hus blot blive en del af en variation i stedet for at have en meget dominerende rolle.

Da vi havde lavet Tved-lokalplanen, besluttede vi os for at lave gode eksempler til inspiration. Det blev til en lille boligudstilling med 5-6 huse og den var ekstremt velbesøgt. Boligudstillingen har inspireret mange til at bygge spændende huse. Der er også nogle mindre spændende huse, men det er så præmisserne i dette forsøg. Alt i alt er det vores erfaring, at man kan nå langt med vejledning og inspiration.

Vibeke Meyling, arkitekt

NÆSTEN EN DOGMELOKALPLAN?

En dogmelokalplan skal:

- > Ikke regulere mere end nødvendigt.
- > Skal ikke give sig ud for mere end den er.
- > Skal kunne administreres.
- > Skal ikke fylde mere end nødvendigt.
- > Skal være let at læse og finde rundt i.

Lokalplan 02.12. Nyt boligområde ved Tved vedtaget den 24. juni 1999

Planens hovedgreb er en overordnet grøn struktur som karakterdannende for området. Strukturen har desuden en indbygget fleksibilitet, som muliggør valg af andre bebyggelseformer end dagens parcelhuse, hvis det skulle blive aktuelt.

Det centrale for planen, strøes rundt med let hånd og blandes tilfældigt med det der er mindre væsentligt.

Selvom idéen med planen er, at man ikke skal styre områdets karakter ved hjælp af arkitekturen, så forsøger man sig alligevel både med farver og materialer og kommer vidt omkring f.eks. med hensyn til tagflader: tagsten, skifer/eternitskifer eller tagpap og så kan byrådet alligevel tillade noget andet - "hvis disse er i harmoni med og begrundet i bebyggelsens arkitektur". Hvad kan det egentlig bruges til? Behøver man at skrive det?

Jeg synes, at det er en god idé at koncentrere hovedgrebet om det landskabelige, at indbygge en fleksibilitet uden at helheden forstyrres og nøjes med på andre måder (udenfor planen), at inspirere og give gode råd om arkitekturen. Men hvorfor så ikke eksplicit lade selve lokalplanen give det udtryk. Jeg synes idéen har dogmekarakter, mens planen ikke helt lever op til idéen.

ET SPØRGSMÅL OM PLANLÆGNING

Udvikling i kystzonen, flere attraktive byggegrunde og jordbrugsparcer har sammen med udflytning af statslige arbejdspladser været de hyppigst rejste spørgsmål, som miljøminister Hans Chr. Schmidt har mødt på møderne rundt om i landet i forbindelse med regeringens forslag til Landsplanredegørelse. BYPLANNYT har deltaget i et af dem.



Miljøminister Hans Chr. Schmidt er godt tilfreds med de nyligt afholdte debattmøder rundt om i landet, hvor flertallet af kommunerne deltog, normalt med borgmesteren i spidsen.

Stemningen er afslappet. Næsten munter. Måske er det, fordi det snart er weekend, - måske er det, det særlige fynske lune. Der hilses og gives hånd på kryds og tværs.

Godt hundrede kommunalpolitikere og embedsmænd står i små grupper og snakker, mens vi venter på miljøministeren.

Stedet er Odense Congress Center. Det er fredag sidst i januar.

Så kommer han. I starten lidt træt og slidt i mælet, men taler sig hurtigt varm og virker 100% nærværende, selvom det må være femte gang, han holder det samme indlæg.

Taler om de regionale forskelle i Danmark, om forskellene, der rundt om i landet opleves som store, selvom de ikke er så store endda. Men balancen er truet. Derfor spørgsmålet om, hvad der skal gøres. Føjer til, at balance ikke er ensbetydende med, at der skal være ens forhold alle steder. Hvis folk skal være lige, skal de grundlæggende behandles forskelligt!

Taler så om landdistrikternes forskellighed og om de store byers rolle som dynamo for udviklingen.

Nærmer sig det mere politisk hotte stof: Kystzonen, strandbeskyttelseslinien og sommerhusreglerne. Gør meget ud af at forklare forskellen mellem beskyttelseslinie og kystzonen.

Understreger, at han er uenig med den måde beskyttelseslinien er blevet fastlagt under den forrige minister. Respekterer selvfølgelig den linie, som nu er fastlagt, men kan altså ikke forstå, hvorfor det ikke er muligt at udstykke flere grunde bag ved eksisterende huse langs kysten. Kan ikke se problemet i forhold til kysten, 300 meter eller ej.

Gør opmærksom på mulighederne for dispensation og på vigtigheden af god gedigen planlægning.

Sommerhusreglerne får så en tur. Her er det ministerens klare synspunkt, at det er uretfærdigt, at folk der først får råd til at købe sommerhus, når de går på pension ikke må bo i sommerhuset, fordi de ikke har ejet det længe nok. Mens de der havde råd til at købe i tide gerne må bo i sommerhuset året rundt.

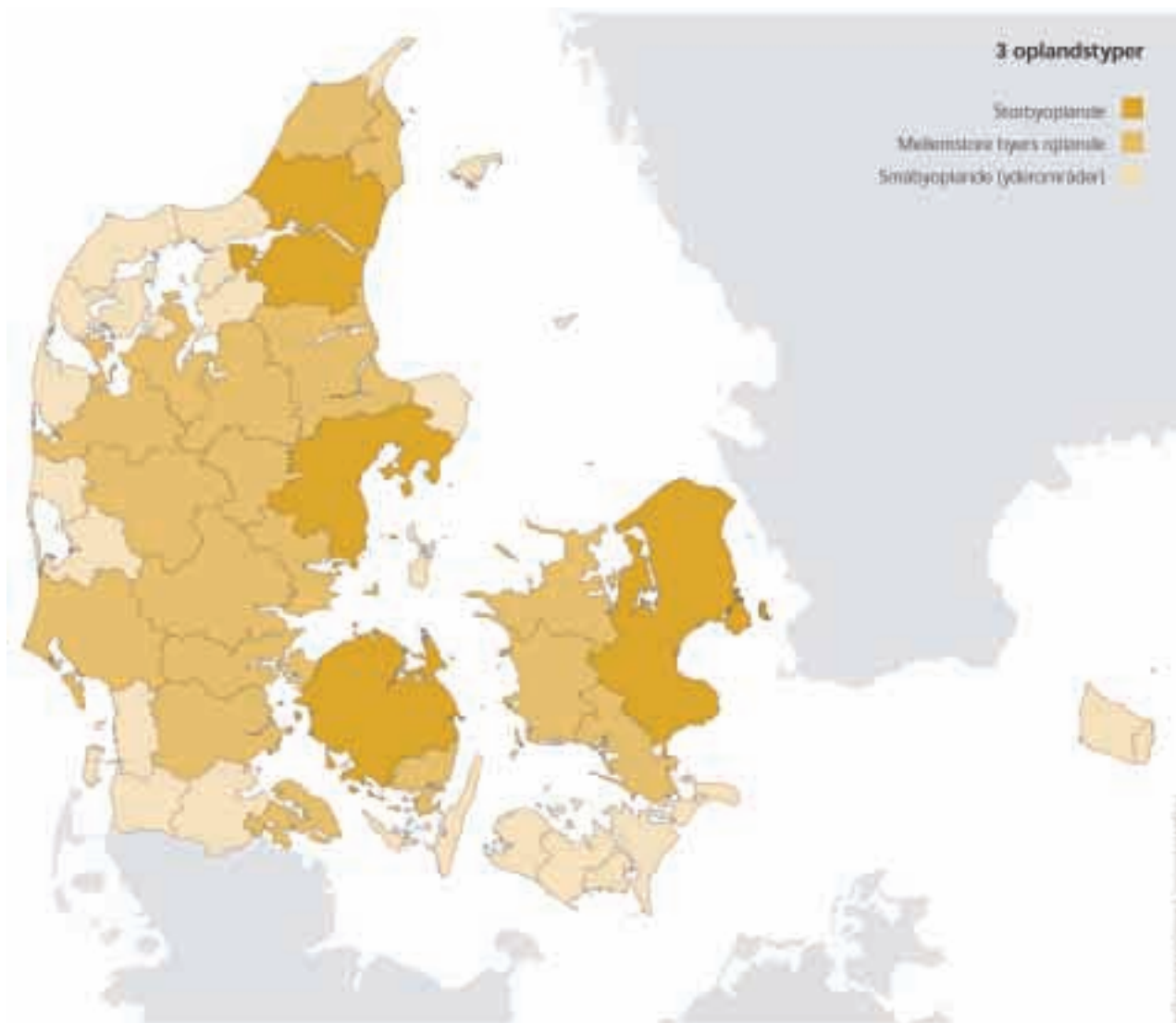
Runder så af med arbejdet i regionplanudvalget og peger på behovet for at sætte større fokus på den regionale udvikling i de kommende år. Er i øvrigt åben overfor nye ændringer i Planloven.

Den første spørger er borgmester i en kommune, som har problemer med kystzonen. Den golfbane man gerne vil have placeret her, er amtet imod, og der er ikke mulighed for flere sommerhuse.

Ministeren erklærer straks, at han synes at forbuddet mod flere sommerhuse i kystzonen er en uklog beslutning. Han er indstillet på at se på, hvad der kan gøres for særligt udsatte kommuner, men det betyder ikke, at alle kyster skal plastres til!

For golfbanernes vedkommende er der ikke grænser for, hvad de efter ministerens opfattelse får skyld for. Efter hans mening kan de godt – på baggrund af gedigen planlægning – placeres i kystzonen og for den sags skyld også indenfor 300 m beskyttelseszonen, bare man tænker tingene godt igennem.

En landmand fra Egtved mener, at nedlæggelserne af de små sygehuse er vejen til landdistrikternes endeligt. For når sygehu-



sene forsvinder, så forsvinder trygheden. Og en svineavlskonsulent vil gerne have trukket landbruget „helt ud af planlægningen“, så man kan slippe for VVM vurderinger af svinefarme.

Her er ministeren ikke helt enig. Sygehusene spiller ikke så stor en rolle, når unge familier skal vælge bosted, men han lover nøje at følge amterne i de skøn de lægger, når der skal laves VVM på landbrugsvirksomheder.

Efter et par runder mere, hvor der bl.a. efterlyses flere spor på den fynske motor-

vej, tynder spørgelysten ud. Til trods for ministerens opfordringer, om ikke at holde sig tilbage – heller ikke med 'sager', som ikke har noget med Landsplanredøgørelsen at gøre – tager weekenden over, og mødet slutter en halv time før den berammede tid. Men ministeren tager sig god tid. Snakker med de, der står tilbage og som alligevel har et og andet spørgsmål.

På vej ud til ministerbilen spørger vi, om ministeren påtænker lovændringer på baggrund af de svar han gav om kystzonen og sommerhuse. Ministeren svarer, at han ser

positivt på, at det godt tyve år gamle ultimative forbud mod udlæg af nye sommerhusområder i kystzonen ophæves. Der bør være mulighed for gennem god planlægning at støtte den lokale udvikling visse steder i landet. „Og misforstå mig ikke. Der er ikke tale om, at åbne for nye udlæg overalt i landet. Der er en grænse for, hvor mange sommerhusgrunde, der er behov for. Nu må vi se, hvad regionplanudvalget når frem til af forslag. Jeg tror på en god løsning.“

Ole Damsgård

PLANLÆGNINGEN

Planlæggere og politikere i landets kommuner er i fuld gang med at udarbejde strategier for kommunernes udvikling og planlægning. 27 kommuner har allerede udarbejdet en planstrategi. De øvrige kommuner skal offentliggøre deres strategier inden november.

Er planlægningen blevet mere strategisk og visionær som følge af kravet om udarbejdelse af planstrategier? Er det lykkedes at interessere politikerne i planlægningen?

„Vi oplever en stor lyst til at lave planstrategier. Det er en god måde at arbejde på. Det er en måde, som politikerne synes er sjov og en måde, som kan give genklang i forvaltningerne og forvaltningerne imellem.“ siger Kirsten Vintersborg, kontorchef i Miljøministeriet, som på tæt hånd har fulgt processen med udarbejdelsen af de første planstrategier.

Med ændringen af planloven i foråret 2000 og indførelsen af kravet om udarbejdelsen af planstrategier lagde Miljøministeriet op til en styrkelse af det politiske ejerskab til planlægningen. Planstrategierne skal være et centralt redskab i forhold til udviklingen af kommunerne og give politikerne bedre muligheder for at styre udviklingen.

„Planstrategierne giver planlægningen et kvalitativt løft. Det bliver meget mere legitimt for politikerne at træffe mere langsigtede beslutninger. Beslutninger der rækker ud over 4 års perioden.“ siger Kirsten Vintersborg og tilføjer „Det er meget lettere at vedtage nogle beslutninger, som man først kan gennemføre ude i fremtiden, når man har en politisk forståelse af, hvorfor det er nødvendigt at gøre det. Det er denne forståelse planstrategierne er med til at skabe.“

STRATEGISK PLANLÆGNING

Som eksempel på hvad det vil sige at arbejde strategisk fortæller Kirsten Vintersborg. „En kommune havde besluttet, at de ville arbejde for at få flere tilflyttere. Da de analyserede situationen fandt de ud af, at de faktisk havde mange tilflyttere. Men der var også mange fraflyttere. Og så var det pludseligt spørgsmålet om, hvorfor folk flyttede fra kommunen, som var interessant. Da man spurgte fraflytterne om årsagen til de flyttede svarede de, at de var utrygge. Herefter var det tryghed/utryghed, som blev det centrale tema for strategien. Det er ikke et traditionelt kommuneplantema, men spørgsmålet om hvordan man skaber mere tryghed kan udmøntes i kommuneplanen og andre handlingsplaner.“

Miljøministeriet lægger i vejledningen op til, at kommunerne laver analyser af kommunens styrker, svagheder, muligheder og trusler, de såkaldte SWOT-analyser (Strengths, Weaknesses, Opportunities & Threats). Formålet med en SWOT-analyse er at afklare den situation kommunen står i og hvilke udviklingsmuligheder kommunen har. „SWOT-analyser skaber en konsensus om, hvilken situation kommunen står i, hvilke muligheder der byder sig til og hvad der

truer kommunen. På denne måde finder man ud af, hvad det er man vil satse på.“ siger Kirsten Vintersborg.

PLANLÆGNING ER POLITIK

Der har været en tendens til at planlægning i mange kommuner er blevet et teknisk spørgsmål. Kommuneplaner er blevet udarbejdet i Teknisk Forvaltning uden den store politiske bevågenhed. En af målsætningerne med planstrategierne er at genskabe det politiske ejerskab til planlægningen.

„Med planstrategierne bliver det tydeliggjort, at planlægning er politik. Planlægnings politiske dimension kommer frem og kommer til debat lokalt. Tidligere fremlagde man nogle planer og diskuterede ikke, hvorfor man valgte at gøre sådan, hvad alternativerne var, hvad planerne skulle gøre godt for. Det gør man i højere grad nu.“ siger Kirsten Vintersborg.

I Børkop Kommune har man tradition for strategisk planlægning og Børkop er også blandt de første kommuner, der har udarbejdet en planstrategi. I Børkop har planstrategien stor politisk bevågenhed. Borgmester Leif Skov forklarer.

„Kommuneplanen bliver besluttet, når vi skal til at starte valgkampen. Processen omkring udarbejdelsen af planstrategi og kommuneplan har stor betydning i forhold til, hvad politikerne vil sælge til borgerne når vi kommer til kommunalvalget. Politikerne ved godt, at det er her det sner.“

VIL ALLE KOMMUNERNE IKKE DET SAMME?

Der har tidligere været en tendens til at kommunerne ville det hele. Være et godt

IG ER POLITIK

sted at bo, et godt sted at lokalisere nye virksomheder, et sted med særligt gode rekreative muligheder osv. I dag har mange kommuner erkendt, at de ikke kan skabe deres egen udvikling, men er nødt til at forholde sig til den regionale udvikling.

„Flere kommuner kigger i dag ud over deres egne kommunegrænser og lægger op til en arbejdsdeling med nabokommunerne. Det kan føre frem til en beslutning om, at man i en kommune vælger ikke at satse på at tiltrække nye erhvervsvirksomheder. I stedet vil man være en bostedskommune for familier med børn og så beslutter man, hvad man vil gøre i forhold til denne målgruppe“ siger Kirsten Vintersborg.

Denne beskrivelse passer godt på Børkop. På spørgsmålet om hvad der er den overordnede vision for Børkop svarer Leif Skov „Børkop skal være to ting. Vi vil være et godt sted at bo og leve og Børkop skal være det nærrekreative område i Trekantsområdet.“ Han fortsætter „Det betyder at vi f.eks. ikke har noget ønske om, at tiltrække nogle nye erhvervsvirksomheder til Børkop. Der er gode erhvervsområder i Vejle og Fredericia, hvor det er mere hensigtsmæssigt at placere nye virksomheder.“

For at understrege sin pointe refererer Leif Skov til en nylig undersøgelse af kommunernes evne til at tiltrække nye virksomheder „Vi er nr. 273 ud af 275 kommuner i undersøgelsen i forhold til at tiltrække nye virksomheder. Undersøgelsen underbygger på glimrende vis, at vores strategi har en effekt.“

Mads Uldall, projektleder

NETVÆRK OM PLANSTRATEGIER OG STRATEGISK PLANLÆGNING

Dansk Byplanlaboratorium startede i november 2002 et elektronisk netværk, der diskuterer planstrategier og strategisk planlægning. Formålet er at understøtte processen med udarbejdelsen af den første generation af planstrategier. På Dansk Byplanlaboratoriums hjemmeside www.byplanlab.dk er der etableret tre nyhedsgrupper, hvor forskellige elementer af arbejdet med planstrategierne diskuteres. De tre nyhedsgrupper er:

- > Planstrategier & strategisk planlægning
- > Politisk ejerskab
- > Byens aktører

Hjemmesiden indeholder også et arkiv med artikler, interviews mv. og en mulighed for at udveksle erfaringer og gode råd.

For tilskudsgivere til Dansk Byplanlaboratorium er deltagelse i det elektroniske netværk gratis. Kommuner m.fl., som ikke er tilskudsgivere, kan tilmelde sig mod et gebyr på 1.000 kr. For dette beløb kan et ubegrænset antal medarbejdere tilmeldes netværket.

Tilmelding kan ske elektronisk på vores hjemmeside www.byplanlab.dk eller ved henvendelse til Mads Uldall, mu@byplanlab.dk, tlf. 33177274.

Efter tilmeldingen vil I modtage et elektronisk nyhedsbrev med artikler, interviews m.m. hver anden torsdag. På vores hjemmeside vil I få adgang til vores samling af nyhedsbreve, artikler, interviews mv., som behandler forskellige aspekter af arbejdet med planstrategier.

DEBAT

APROPOS SALG AF ALMENE BOLIGER

Der er godt en ½ mio. almene boliger i Danmark, svarende til ca. 20 % af landets helårsboliger. Disse boliger ønsker regeringen at tilbyde de nuværende beboere som ejer- eller andelslejligheder.

Ideen er baseret på ideologien om frit valg og formentlig også ønsket om at styrke boligbevægelsens centrale organer.

Der er mange gode sociale grunde, risiko for yderligere segregering og en del juridiske vanskeligheder, som gør, at det er en dårlig ide. Regeringen burde i stedet sætte sig til forhandlingsbordet med boligselskaberne og kommunerne og aftale et begrænset og kontrolleret salg. Et salg som blev fulgt op af nybyggeri, især i kommuner, hvor der er meget lidt alment byggeri, således at der samlet set blev et bredere udbud af almene boliger.

Samtidig skulle regeringen praktisere sine ideer om regelforenkling og erstatte den gældende detaljerede lovgivning med en rammelov, som giver boligselskaberne frihed til at konkurrere på markedsvilkår. Det ville indebære, at boligadministrationerne skulle organiseres som aktieselskaber og betale skat ligesom alle andre virksomheder. Den centrale styring skal begrænses og helst afskaffes, og myndighedsudøvelsen helt overlades til regioner og kommuner, som i forvejen er ansvarlige for tilsynet med boligselskaberne.

Med et sådant initiativ ville regeringen være med til at kickstarte en fremtidsorienteret udvikling af den almene sektor, i stedet for som nu at søsætte et projekt, som synes dødsdømt på forhånd af juridiske, sociale og formentlig også økonomiske grunde.

Troels Behr, konsulent

FORANDRING AF BYPLANLÆGNINGEN

Byplanlægningen har aldrig rigtig frigjort sig fra funktionalismens, rammeplanens, det pæne steds og den rumlige ordens åg.

Byplanlægningen må forandres fordi, dagens byudvikling er uforudsigelig, fragmenteret og tilfældig. Det er nødvendigt med et analytisk kompetent, fleksibelt og mobilt planarbejde. Byplanlægningens centrale udfordringer er:

- *Byteorien*: Planlægningen skal kvalificeres byanalytisk ved at ansætte faggrupper med kompetence i levede og meningsfulde byliv, bykonkurrence og byudvikling.
- *Mobilitet*: Byplanlægningen må arbejde med den mobile by. Fremtiden er stor mobilitet i boligområderne, svag stedstilknytning og større vægt på de kvaliteter bostedet kan tilbyde 'mig' ift. 'mine' præferencer og 'min' livsstil (og husk: individualitet er ikke det samme som individualisme).
- *Konteksten*: Drop ideen om at man kan styre via helhedsplanlægning og planlæg

kontekstuelt, 'der hvor det sker'.

- *Respekter forskellighed*: Det er på tide at begynde at arbejde med den værdi- og kulturelt plurale by. Accepter forskelligheden og fasthold en social retfærdig byudvikling.

Eksempler:

(1) Kalvebod brygge er en arkitektonisk katastrofe, men ikke nødvendigvis en byudviklingsstrategisk. Man 'glemte' bylivet, fordi man kun tænker det arbejdsrelaterede byliv og bykonkurrence som relevant.

(2) Urbane kvaliteter skal ikke tilføres alle forstadsområder, vi må tænke en 'arbejdsdeling' mellem forstæder, bydele og kvarterer. Der må være sovebyer, fordi nogen efterlyser dem, og der må skabes 'landsbyer-i-byen' fordi nogen efterspørger dem, i det mindste for en periode af livet.

(3) Og vi må have billige og 'rå' byområder, fordi de er økonomisk attraktive for nogle og fordi de ofte kan fungere som kulturelt kreative områder.

Man skal ikke kontrollere og styre via centrale plankontorer og 'masterplans', men arbejde 'i marken' der hvor der tegner sig nogle mulige eller nødvendige transformationer. En fleksibel og omstillelig planlægning kræver en ansvarsfuld, uafhængig og selvstændig plangruppe, som ikke er belastet af politiske hensyn og 'taktikkeri'.

John Pløger, forsker på NIBR



Udspil med røde linier. Indspil med blå kombilinie. Trumf: Silkeborg Valley langs kombilinen. Grønne boligområder langs Gudenåen.

SEKTORTÆNKNING

Case: midtjysk motorvej

Fokus: linieføring

Løsen: „at få den så langt udenom som muligt“

Alternativ: helhedssyn på byudvikling

Påstand: en motorvej kan frisætte nye muligheder for byudvikling, hvis den indtænkes positivt

Debatten om placering af den midtjyske motorvej ved Silkeborg er symptomatisk for den sektortænkning, der præger implementeringsfasen: Vejdirektoratet sidder på katten og har udspillet. Trumf er folketingsbevillingen.

De lokale forsøger at tage stik hjem.

Rækkefølgen er ikke tilfældig. Spillet har for få muligheder og for mange bindinger. Hvem vinder?

Erhverv: Silkeborg Valley

Som led i debatten er der foreslået en såkaldt kombi-linie i forhold til Vejdirektora-

tets forslag til linieføring Resendal-linien og Ringvejs-linien. Kombi-linien kritiseres af lokale politikere og opiniondannere som bremseklovs for yderligere erhvervsudvikling.

Men hvilken erhvervsudvikling? Er der i virkeligheden tale om sikring af de nuværende virksomheder og grundejere? Hvilke virksomhedstyper vil man tiltrække? Har man overvejet specialisering? Kombi-linien løber gennem et åbent område, hvor nogle få it-virksomheder allerede ligger. En nærliggende mulighed kunne være at udvikle en attraktiv erhvervspark med direkte tilslutning til motorvejen.

Bosætning: bo grønt

Den midtjyske motorvej vil reducere afstanden til videnstunge arbejdspladser i Århusregionen. Silkeborg kan lukrere på en afledt byudvikling og tilbyde bosætning i naturen for de vellønnede og veludannede. Pudsigt nok ligger de mest attraktive områder for fremtidig byvækst i Silkeborg

langs med Gudenåen dér, hvor Resendal-linien krydser åen. Et iøjnefaldende byudviklingsperspektiv er derfor boligbydele langs åen med respekt for beskyttelseslinier og fredninger.

Time-out

Motorveje skal betjene byer. Rigtigt udformet og støjdæmpet med fornuftig brug af teknologi vil en nedgravet motorvej gennem byen være alternativ til en placering på højbroer langt fra byområder. Konstruktiv samtænkning af potentialet motorvej-byudvikling er vel mere interessant end tovtrækkeri om linier på et kort? Tag en time-out og lad kommunes dygtige teknikere belyse kombi-liniens byudviklingspotentiale inden den endelige beslutning tages - fordomsfrit og sektorfrit.

Henrik W. Jensen,
lektor på Arkitektskolen i Århus

PLANDANMARK

KORT NYT

Strategisk Miljø Vurdering (SMV)

Dansk Center for Byøkologi sætter fokus på Strategisk Miljø Vurdering (SMV). SMV er et redskab til at afveje positive og negative miljømæssige påvirkninger under beslutningsprocesser; så miljøhensyn indgår på lige fod med øvrige hensyn og konsekvenser. Begrebet SMV er for alvor ved at blive aktuelt i dansk planlægning og skal være implementeret i dansk lovgivning inden den 21. juli 2004. Se www.dcue.dk

Metroens effekt på transportadfærd

Center for Skov, Landskab og Planlægning (FSL) har igangsat et projekt, der skal belyse effekter metroens etablering har for ansattes transportadfærd. Det sker efter opdrag fra de implicerede myndigheder og driftsselskaber. Den forskningsmæssige interesse knytter sig til belysning af effekterne af væsentlige ændringer i udbuddet af kollektiv transport. Opdragsgivernes interesse knytter sig den politiske stillingtagen til en eventuel fjerde etape af metroen.

Lovforslag om Byomdannelse (L 103)

Lovforslaget var til 1. behandling den 22. januar 2003. Alle Folketingets partier var positivt stemt over for forslaget. Alle synes, at det er godt at omdanne de ældre erhvervs- og havneområder,

som er i forfald. Dansk Industri er bekymret for, om nogle af deres velfungerende virksomheder vil blive klemte på grund af de kommende nye lovbestemmelser og den frygt præger på forskellig vis de politiske partiers ordførere. Referat af Folketingets forhandlinger kan læses på Folketingets hjemmeside. Der endnu ikke fastsat nogen datoer for 2. og 3. behandlingen.

Ny Masteruddannelse i Integreret Planlægning

Formålet med uddannelsen er at give personer, der allerede er aktive inden for forskellige planlægnings- og forvaltningsmæssige opgaver; ny teoretisk og metodisk indsigt samt nye kompetencer, som vil øge deres evne til at indgå i tværfaglige sammenhænge.

Uddannelsen henvender sig i første række til beslutningstagere og planlæggere, men også ansatte i interesseorganisationer eller konsulentvirksomheder, der til dagligt beskæftiger sig med problemer relateret til fysisk planlægning, sektorplanlægning, planlovsadministration og forvaltning.

Undervisningen er tilrettelagt som et deltidsstudium over to år, så deltagerne samtidig kan varetage et fuldtidsjob. Uddannelsen gennemføres som en kombination af seminarer, internaturkurser og individuel vejledning. Uddannelsen er delvist deltagerfinansieret, således at den samlede deltagerbetaling er kr. 95.000,-. Yderligere information på: www.geogr.ku.dk/master

PUBLIKATIONER



Byudvikling i 8 kommuner

– partnerskaber og borgerinddragelse

Erhvervs- og Boligstyrelsen, 88 sider.
Rapporten kan købes gennem Erhvervslivets hotline telefon 35466666

Rapporten skelner mellem byforbedring som 'en forbedring, et løft eller en indsats, der retter sig mod at forbedre eksisterende bydele' og byomdannelse som 'en omdannelse af tidligere erhvervs- eller havnearealer til funktionsblandede områder'. I byforbedringsprojekterne har der typisk været en høj grad af borgerinddragelse. I byomdannelseprojekterne har borgerinddragelsen generelt været mangelfuld. Til gengæld er det mange steder lykkedes, at etablere partnerskaber mellem kommunen og private aktører.

www.byplanlab.dk

Dette opslag, Plandanmark, er tæt integreret med Dansk Byplanlaboratoriums hjemmeside. Der er kun plads til et begrænset antal anmeldelser i BYPLANNYT, ligesom der ikke er plads til en dækkende omtale af kommende arrangementer:

Publikationer

På hjemmesiden er omtalt følgende publikationer:

- > Landdistriktsredøgørelse 2002, Indenrigs- og Sundhedsministeriet
- > Liv i Egebjerggård, By & Byg
- > Håndbog i helhedsorienteret byfornyelse, KL og Erhvervs- og Boligstyrelsen
- > Myten om de mange iværksættere i landdistrikter, CFUL
- > Den fragmentariske by og det 'gode byliv', John Pløger

Kalender

Kalenderen i BYPLANNYT indeholder kun overskrift og tidspunkt for arrangementerne. På hjemmesiden findes yderligere informationer om arrangementerne, herunder oplysninger om program og tilmelding. Kalenderen opdateres løbende på hjemmesiden. Meddelelser om arrangementer kan sendes til mu@byplanlab.dk

Kort nyt

Vi forsøger at skabe et overblik over, hvad der sker i Plandanmark med nyheder fra staten, forskningsinstitutioner m.fl. Her er der heller ikke plads til alle nyhederne i BYPLANNYT. På hjemmesiden findes flere nyheder. Nyheder af interesse for BYPLANNYTS læsere kan sendes til mu@byplanlab.dk

KALENDEREN

MARTS

BYEN I BØRNEHØJDE	24.-25. marts, Hørsholm
DEN GODE BY – HVORFOR GÅR DET OFTE GALT?	26. marts, København
GODSBANEAREALET I ODENSE	27. marts, Odense

APRIL

ÅRSMØDE I CENTER FOR BOLIGFORSKNING	1. april, Hørsholm
BYRUM, LIVSSTILSRUM OG RESSOURCER	7. april, Århus
VVM – MILJØEFFEKT OG OFFENTLIGHEDENS INDFLYDELSE	9. april, Aalborg
DEN MINDRE STADENS FRAMTID – SMÅSTAD ELLER FÖRORT?	9. april, Stockholm
„RUNDT OM EN HAVN“	10. april, Vordingborg
CONNECTING THE CITY – CONNECTING CITIZENS	10.-12. april, Barcelona
PLANLÆGNING I ØRESTAD	23. april, København
BLANGSTEDGÅRD	23. april, Odense
FREMKOMMELIGHED OG TRÆNGSEL I BYENS TRAFIK	24. april, Odense
STORREGIONAL PLANERING I SVERIGE OCH EUROPA	24.-25. april, Västerås
VEJEN TIL VVM – EN TEMADAG OM VVM FOR VEJANLÆG	29. april, Fredericia
UDVIKLING I LANDDISTRIKTERNE	29. april, Aalborg
KURSUS I KOMMUNEPLANLÆGNING OG STRATEGIER	29.-30. april, Vejle

MAJ

FABs STUDIETUR TIL PARIS	7.-12. maj
GRUNDKURSUS I LANDZONEADMINISTRATION OG PLANLÆGNING	8.-9. maj, Viborg
KOMMUNEN SOM PLANLÆGGER, BYGHERRE OG BYGNINGSMYNDIGHED	11.-13. maj, Grenaa
NORDISK FORSKNINGSKONFERENCE OM BÆREDYGTIG BYUDVIKLING	15.-16. maj, Oslo
KULTURMILJØET I PLANLÆGNINGEN	Kursus i maj. Dato og sted vil blive annonceret på www.byplanlab.dk
TRAFIK – OG MILJØPLANER I HOVEDSTADEN	21. maj, København
ØKOLOGISK BYGGERI PÅ TÅSINGE	22. maj, Svendborg
ÅRSMØDE OG GENERALFORSAMLING I FAB KØBENHAVN	23.-24. maj
UDBYGNING AF KOLLEKTIV TRAFIK I ÅRHUS	27. maj 2003, Århus

JUNI

CYKELKONFERENCE 2003	2. juni, København
VVM SEMINAR	2.-3. juni, Odense
CYKELEKSKURSION I HELSINGBORG	5. juni, Helsingborg
ÅBEN LAND – KONFERENCE 2003 – NYE GRÆNSER	12.-13. juni, Silkeborg

Rapporten konkluderer, at der er en tendens til at partnerskaber og borgerinddragelse udelukker hinanden og kommer på denne baggrund med to overordnede anbefalinger:

- Den kvalificering der er sket af borgerinddragelsen i byforbedringsprojekterne bør overføres til byomdannelsen.

- Der bør udvikles redskaber til en hensigtsmæssig partnerskabsdannelse.

Rapportens klare skelnen mellem byforbedring og byomdannelsen er et godt udgangspunkt for en diskussion af, hvordan man kan skabe sammenhæng mellem åbne visionsprægede diskussioner og mere lukkede forhandlinger om arkitektur og økonomi.

MU

Landskab og kulturmiljø

Miljøkonsekvensvurderinger i det åbne land

Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, 44 sider.
Kan downloades fra www.sns.dk/udgivelser

I håndbogen gives der et bud på en metode til tilrettelæggelsen af VVM-arbejdet. Metoden er struktureret over de velkendte VVM-faser. Parallelt med metoden gennemgås et fiktivt eksempel.

Hvad der umiddelbart virker som en klar og god idé, viser sig ved nærmere gennemlæsning ikke at være helt så overbevisende. Specielt den metodiske del af håndbogen er slem til at ville oversystematisere, dele op i over- og underkategorier. Der skelnes mellem landskab og kulturmiljø bogen igennem uden at disse to begreber defineres i forhold til hinanden. Det fremmer ikke ligefrem forståelsen. Kulturmiljøet behandles i håndbogen ud fra en meget snæver opfattelse af begrebet. Det er stort set kun fysiske spor i landskabet fra tiden mellem udskiftning og andelstid, der vises interesse i eksemplet.

Håndbogen er et godt og nødvendigt initiativ, men giver desværre ikke den travle sagsbehandling den håndsækning, som man kunne have håbet. Man kan derfor kun opfordre til, at der afsættes de formødne ressourcer til en redigering og gennemskrivning af håndbogen. Det er jo muligheden, når den er elektronisk! Yderligere kunne man ønske sig en større vægtning af kulturmiljøet generelt og flere eksempler fra forskellige kulturmiljøer.

OD

STUDIEREJSE TIL KINA

BEIJING · SHANGHAI · FUJIAN-PROVINSEN

Dansk Byplanlaboratorium arrangerer en studierejse til Kina fra den 11. til den 25. oktober 2003



Folkerepublikken Kina har de sidste 20 år gennemgået en revolutionerende udvikling. Fra at være et totalitært kommunistisk diktatur med en stram centralistisk planlægning, har landet med reformer og en mere liberal politik på afgørende vis ændret tilværelsen for de 1.250.000.000 kinesere.

Disse ændringer har i høj grad forandret det fysiske rum i de kinesiske byer. Byvæksten er enorm, hvilket stiller store krav til planlægningen. Kina er et stort laboratorium for planlægning, og kinesiske byplanlæggere suger – på godt og ondt – til sig af erfaringer fra hele verden.

Det historiske Kina har også meget at byde på indenfor byplanlægningen. Således var byplanlægningen et naturligt styringsmiddel i Kejserdømmets opbygning for over 2000 år siden. Selv i dag kan vi i f.eks. i Beijing se, hvordan denne overordnede planlægning stadig er med til at definere byens karakter.

70 procent af Kinas befolkning bor stadig på landet. På turen vil vi besøge landsbyer, bl.a. i den sydlige Fujian-provins, hvor den gamle kinesiske kultur stadig er meget levende - og hvor der er en spirende forståelse for bevaring af kulturmiljøet.

Dansk rejseleder er Peter Porskjær som i over 20 år har rejst i Kina. Undervejs på turen vil vi møde kinesiske byplanlæggere og eksperter.

Rejsens pris er 19.690,- kr. Prisen dækker al transport, luft-havnsskatter, hotel i 13 nætter, udflugter, helpension med drikkevarer mv. Tillæg for enkeltværelse 2.840,- kr.

Hertil skal lægges udgift til visum (650,- kr.) og evt. rejse- og afbestillingsforsikring.

Tilmelding på www.byplanlab.dk/kurser senest 1. juli. Det detaljerede rejseprogram kan også ses på hjemmesiden. Der er plads til maks. 30 deltagere på turen, derfor tilrådes tilmelding hurtigst muligt. Der afholdes et orienteringsmøde om turen onsdag den 30. april kl. 19.00. Tilmelding til orienteringsmødet på telefon 3313 7281.

